

Suomen Tieyhdistys ry

Lausunto

Asia: TK/1065/00.07/2026

Lausuntopyyntö tilastotuotannon muutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Yleiset kommentit muistioon ja sen vaikutuksiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua tilastotuotantoon esitetyistä muutoksista. Suomen Tieyhdistys ry tuo esiin näkemyksensä tieinfraan liittyviin tilastoihin esitetyistä muutoksista: Maarakennuskustannusindeksi, Tietilasto, Onnettomuustilasto ja Riistaonnettomuustilasto. Suomen Tieyhdistys ry ja monet yhdistyksen jäsenorganisaatioista ja sidosryhmistä hyödyntävät kyseisiä tietoja toiminnassaan.

Kommentit aihealueen 1. Talous ja globalisaatio tilastojen muutoksiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MAARAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI

MAKU-indeksi (maarakennuskustannusindeksi) on välttämätön työkalu infrarakentamisen ja tienpidon kustannusten hallintaan, eikä sitä voida korvata yleisillä indekseillä. Sen julkaisemista tulee jatkaa.

MAKU-indeksi kuvaa infrarakentamisen kustannuskehitystä huomattavasti tarkemmin kuin yleinen inflaatio tai muut vaihtoehtoiset indeksit. Viime vuosikymmeninä maarakentamisen

kustannuskehitys on eriytynyt selvästi yleisestä hintatasosta. Toimiala on energia, polttoaine, kone- ja materiaali-intensiivinen. MAKU-indeksittömyys heikentää budjetoinnin luotettavuutta.

MAKU-indeksin käyttö parantaa julkisen talouden suunnittelun realismia ja ennustettavuutta. Se mahdollistaa eriaikaisten hankkeiden vertailun samassa kustannustasossa ja tukee monivuotisten

infraprojektien suunnitelmallista toteuttamista. Indeksiin on lisäksi sidottu laajasti valtion, kuntien ja yksityisteiden sopimuksia.

Yksityisteiden tiekunnat ovat pääosin pieniä, vapaaehtoisuuteen ja rajallisiin resursseihin perustuvia toimijoita, joiden mahdollisuudet seurata maanrakennusalan kustannuskehitystä ovat ilman yhtenäisiä mittareita hyvin rajalliset. Tässä toimintaympäristössä luotettavan ja yleisesti hyväksytyin indeksin rooli on keskeinen. Makuindeksi tarjoaa tiekunnille välttämättömän välineen arvioida kustannustason muutoksia ja suunnitella talouttaan ennakoivasti.

On huomattava, että myös tiekuntia palvelevat yritykset ovat tyypillisesti pieniä ja paikallisesti toimivia. Näilläkään toimijoilla ei useimmiten ole käytössään laajoja markkina-analyysijä tai omia kustannusindikaattoreita. Yhteisesti tunnettu ja vertailukelpoinen indeksi, kuten MAKU-indeksi, mahdollistaa läpinäkyvän ja oikeudenmukaisen hinnoittelun sekä tukee sopimusosapuolten välistä luottamusta.

MAKU-indeksi toimii siten molempia osapuolia yhdistävänä viitekehyksenä: se tarjoaa yhteisen, neutraalin perustan kustannuskehityksen arvioinnille ja vähentää epäselvyyksiä hinnoitteluun liittyvissä neuvotteluissa. Tämä on erityisen tärkeää tilanteissa, joissa resurssit ovat rajalliset.

Edellä esitetyin perustein makuindeksin ylläpitoa ja saatavuutta voidaan pitää tiekuntien toiminnan kannalta välttämättömänä. Se tukee kustannustehokasta tienpitoa, parantaa ennakoitavuutta ja edistää toimivien markkinoiden syntyä myös pienimuotoisessa infrastruktuurin ylläpidossa.

MAKU-indeksi on keskeinen väline kansallisesti merkittävän tieinfraomaisuuden vastuullisessa hallinnassa. Tilastotuotannon jatkuvuus on turvattava.

Kommentit aihealueen 2. Innovaatiot ja digitalisaatio tilaston muutoksiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Kommentit aihealueen 3. Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus tilastojen muutoksiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Kommentit aihealueen 4. Kestävä kehitys ja ympäristö tilastojen muutoksiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

TIETILASTO

Tilastokeskuksen Tietilaston esitetty keskeyttäminen tai lakkauttaminen heikentäisi merkittävästi kansallista tiedon löydettävyyttä. Tietilasto on keskeinen osa valtion tieomaisuuden hallintaa ja tiedolla johtamista, ja sen julkaisun jatkaminen on välttämätöntä.

Tilaston taustalla oleva tietopohja tuotetaan pääosin Väyläviraston ylläpitämissä järjestelmissä osana lakisääteisiä tehtäviä. Tilastokeskuksen rooli tiedon jalostajana ja kokoajana varmistaa tiedon yhtenäisyyden, vertailtavuuden ja avoimuuden. Mikäli julkaiseminen keskeytetään, tieto hajautuu eri toimijoille, mikä heikentää tiedon käytettävyyttä ja päätöksenteon laatua.

Tietilasto on valtakunnallisesti yhtenäinen ja säännöllinen kokonaisuus Suomen tieverkosta ja se mahdollistaa tieverkon laajuuden ja ominaisuuksin kehityksen vertailun ajassa sekä toimii keskeisenä tietolähteenä monille yhteiskunnan toimijoille tieinfraan liittyvissä tarkasteluissa.

Tietilastolla on lisäksi merkittävä rooli EU-raportoinnissa ja kansainvälisessä vertailussa, mukaan lukien TEN-T verkkoon liittyvät tarkastelut. Luotettavan ja yhtenäisen kansallisen tietopohjan säilyminen on edellytys veloitteiden täyttämiseksi ja Suomen tiedontuotannon uskottavuudelle.

Tietilaston lakkauttamisella saavutettavat säästöt olisivat arvioitavissa vähäisiksi suhteessa aiheutuviin vaikutuksiin, sillä varsinainen tiedontuotanto jatkuu joka tapauksessa viranomaisjärjestelmissä. Sen sijaan vaikutukset tiedon saatavuuteen, vertailtavuuteen ja läpinäkyvyyteen olisivat merkittäviä. Edellä esitetyin perustein Tietilaston julkaisun jatkaminen on välttämätöntä.

TIELIIKENNEONNETTOMUUSTILASTO

Tieliikenneonnettomuustilasto on keskeinen osa kansallista liikenneturvallisuustyötä ja tiedolla johtamista. Suomi on sitoutunut nollavision tavoitteeseen, jonka mukaan kenenkään ei tule kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää ajantasaista ja luotettavaa onnettomuustietoa. Tieliikenneonnettomuustilasto on virallinen valtakunnallinen onnettomuustilasto, keskeinen väline liikenneturvallisuustoimenpiteiden kohdentamiseen ja välttämätön EU:n liikenneturvallisuusraportoinnissa, eikä sen hyödynnettävyyttä liikenneturvallisuuden edistämiseen tule vaarantaa. Ajantasainen tieto onnettomuuksista on keskeinen edellytys nopealle reagoinnille ja riskiperusteiselle päätöksenteolle.

Tilastoja hyödyntävät monet eri tahot: Elinvoimakeskukset, kunnat, Traficom ja muut viranomaistahot ja useat eri oppilaitokset, järjestöt ja media. Tämä korostaa tilaston merkitystä osana kaikkia kansalaisia koskettavaa turvallisuuden tietopohjaa.

Tieyhdistys ei kannata julkaisu- ja tiedon harventamista, jotta tiedon vertailtavuus säilyisi. Tieyhdistyksen omaan käyttötarkoitukseen neljännesvuositason tarkastelu on riittävä. Mikäli tiedon julkaisua harventamisen vaikutukset tulevat selvitettäväksi, ennen päätöksentekoa. Tilastotuotannon tulee jatkossakin tukea ajantasaista, vaikuttavaa ja tietopohjaista liikenneturvallisuustyötä sekä kansallisten ja EU-tason veloitteiden täyttämistä.

RIISTAELÄINONNETTOMUUSTILASTO

Riistaeläinonnettomuuksien tilastointi on kokeellisesta luonteestaan huolimatta muodostunut keskeiseksi työkaluksi liikenneturvallisuuden, kestävän riistapolitiikan sekä taloudellisten ja inhimillisten vahinkojen vähentämisessä.

Riistaonnettomuuksia tapahtuu huomattavasti enemmän kuin viralliset liikenneonnettomuustilastot osoittavat. Tilastokeskuksen tuottama riistaonnettomuustilasto tarjoaa valtakunnallisesti yhtenäisen ja vertailukelpoisen kokonaiskuvan onnettomuuksien ajallisesta, alueellisesta ja lajikohtaisesta jakaumasta, mikä on hyödyllistä toimenpiteiden tehokkaalle kohdentamiselle.

Tilaston lakkauttaminen ei poistaisi tiedon tarvetta, vaan siirtäisi tiedon kokoamisen yksittäisille toimijoille, lisäisi hallinnollista työtä ja heikentäisi tiedon vertailtavuutta. Ilman yhtenäistä tilastoa tieto pirstaloituu eri rekistereihin, mikä vaikeuttaa kokonaiskuvan muodostamista. Edellä esitetyin perustein riistaonnettomuustilaston tuottamista olisi käyttäjien ja tiedon hyödyntäjien kannalta hyödyllistä jatkaa.

Thompson Liisa-Maija
Suomen Tieyhdistys ry